

MANEIG ANTIBIÒTIC EN UN PACIENT COMPLICAT

Natàlia Vilardell Navarro

Noemí Villén Romero

HOSPITAL UNVERSITARI MÚTUA DE TERRASSA

Febrer 2010

ANTECEDENTS

- Home, 79 anys
  - No AMC
  - HTA
  - No DM ni DLP
  - Ex-fumador durant 22 anys (2 paquets /dia).
  - Bronquitis crònica.
  - Carcinoma urotelial de bufeta urinària.
Prostatectomia radical + apendicectomia +
ureteroileostomia segons **tècnica de Bricker**
(01/2008).
-

TRACTAMENT HABITUAL

Omeprazol 20 mg/24h, Crema de magnèsia 1 sobre/24h, Salmeterol + Fluticasona 25/250 2 inh/12h, Amlodipí 5 mg 1-0-0, Zolpidem 10 mg/nit.

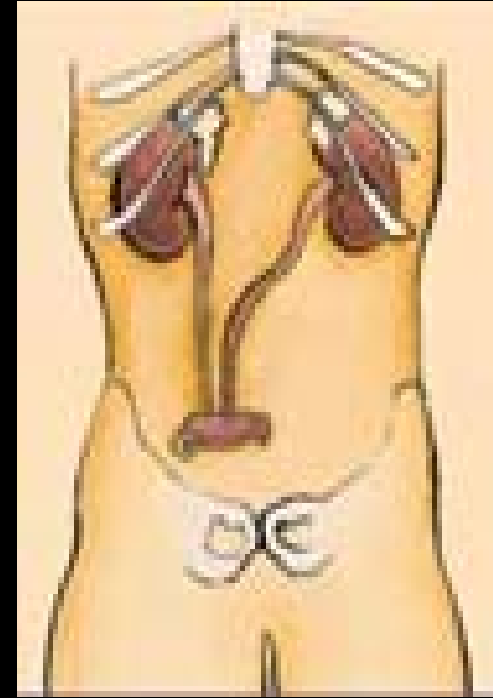
TÈCNICA DE BRICKER (ureteroileostomia)

Intervenció quirúrgica en la que els urèters són abocats a una porció intestinal d'ili prèviament aïllada que posteriorment s'exterioritza a la paret abdominal creant-se l'ileostomia.

En aquest tipus de derivació, per l'estoma surt orina i moc segregat per la porció de l'intestí.

Complicacions més freqüents

- *Del tracte urinari:* Infecció urinària, Insuficiència renal.
- *De la nansa intestinal:* Estenosis de la anastomosis uretero-ilial, Fístula de la nansa intestinal.
- *De l'estoma:* Retracció, hèrnia i irritació cutània.
- *Sistèmica:* Acidosi metabòlica.

DIA 0

IQ electiva per **evisceració** de laparotomia secundària a ureteroileostomia segons tècnica de Bricker (gener 2008), va requerir reintervenció per cura radical amb malla de polipropilè.

Postoperatori sense complicacions.

És donat d'alta el dia +13.

Evisceració

Sortida de les vísceres abdominals conseqüència de la dehiscència postoperatòria de la sutura de la paret abdominal.

DIA +16

- Febre, estable, normotens.

- Abdomen tou i depressible, dolor difós lleu sense signes d'irritació peritoneal.

AG: Hb= 12.4 g/dL, plaquetes= 245·10⁹/L, glucosa= 136 mg/dL, Cr= 2.4 mg/dL, urea= 62.8 mg/dL, ionograma=N, PCR=198.3 mg/L, Quick= 80%, INR= 1.2.

- Ferida quirúrgica eritematosa; no s'observa sortida de material purulent ni serós.

- **Evitar aminoglucòsids.**

- **Ajustar els fàrmacs en funció del filtrat glomerular.**

- Sospita inicial d' ITU per Bricker

- Inici tractament empíric: Ceftazidima 1 g/24h
Ampicilina 2g/8h.

PROBLEMES PRESENTATS

1. Colonitzat per MARSA (portador nasal).
  2. Sepsis d'origen abdominal MARSA (linezolid).
  3. Colecistitis per *Klebsiella pneumoniae* (ceftriaxona).
  4. Hepatopatia iatrogènica.
  5. Leucopènia i anèmia.
  6. Cultiu ferida: *P. aeruginosa*, *Klebsiella*.
  7. Cultiu pig-tail: *P. aeruginosa*.
  8. Urinocultiu: *Klebsiella*, *Pseudomonas*, *Enterobacter aerogenes*, *Morganella morganii morganii*.
-

CULTIUS

	MARSA	K.pneumoniae BLEE	P.aeruginosa	Enterobacter	Morganella morganii
Urinocultiu					
Ferida					
Via Biliar					
Úlcera					
Espu					

STOP

DIA / MOTIU

**CEFTAZIDIMA 1g/24h
+ AMPICILINA 2g/8h**

DIA +16

D +19: Portador nasal MARSA
Urinocultiu MARSA

Sospita ITU per Bricker

**COTRIMOXAZOL
800/160 mg/24h**

DIA +19

Colonització **MARSA**
S a cotrimoxazol

MARSA

Més del 25% de les soques d' *S.aureus* aïllades a hospitals espanyols són resistents a meticilina. I també acostumen a ser-ho a quinolones, macròlids i en menor grau a aminoglucòsids.

SENSIBLES

Tigeciclina

Glucopèptids

Cotrimoxazol

Rifampicina

Linezolid

Daptomicina

RESISTENTS

Aminoglucòsids

Cefalosporines

Carbapenems

Penicilines

Macròlids

FQ

**CEFTAZIDIMA 1g/24h
+ AMPICILINA 2g/8h**

DIA +16

D+19: Portador nasal MARSA
Urinocultiu MARSA

Sospita ITU per Bricker

**COTRIMOXAZOL
800/160 mg/24h**

DIA +19

D +21: Empitjorament clínic i
analític

Colonització MARSA
S a cotrimoxazol

**MEROPENEM 500 mg/12h
+ LINEZOLID 600 mg/12h**

DIA +21

Sepsis greu origen abdominal

Es descarta retirada de la malla
(absència teixit abdominal)

Ampliació espectre

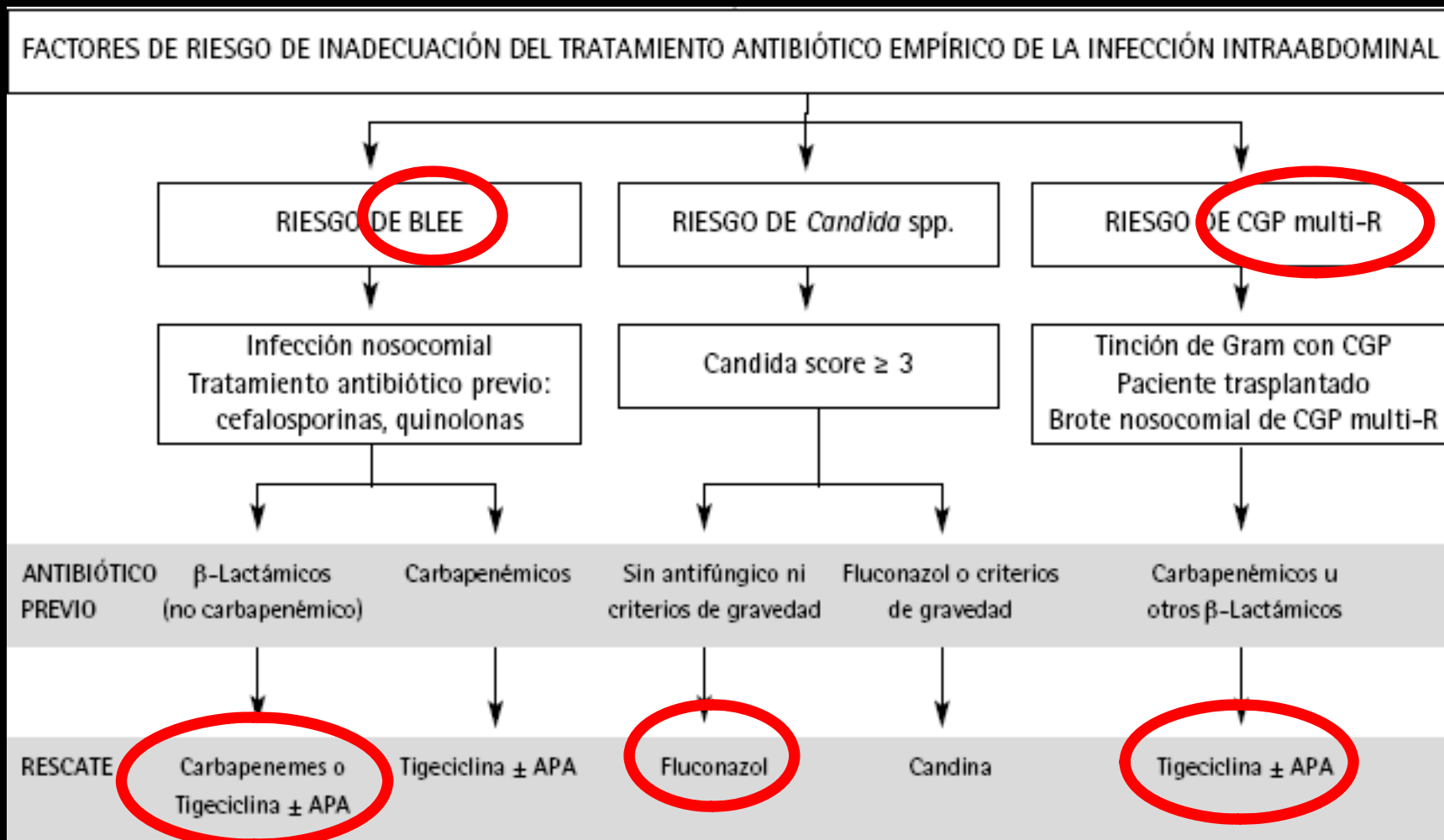
INFECCIÓ D'ORIGEN ABDOMINAL

En pacients quirúrgics amb freqüència coexisteixen infeccions a distància (respiratòria, urinària, catèter).

L'origen acostuma a ser nosocomial i els patògens predominants són CGP resistents (**Staphylococcus** CN i Enterococcus), Candida i BGN no fermentadors (**Pseudomonas**).

La majoria de les guies recomanen tractament amb **antibiòtics d'ampli espectre** quan hi hagi risc de fracàs terapèutic (infecció greu, previ tractament antibiòtic o comorbiditat important).

Arbre de decisió del rescat del tractament antibiòtic empíric de la infecció intraabdominal

INFECCIÓ INTRAABDOMINAL PERSISTENT O RECIDIVANT

Es necessari tenir present els patògens d'infecció mixta, enterobacteries BLEE (*K.pneumoniae*), CGP resistents a β -lactàmics (**MARSA**), *P.aeruginosa* i Candida spp.

Combinacions recomanades:

CARBAPENEM

Meropenem

Imipenem

+

Anti-CGP resistents

Linezolid

Daptomicina

Glucopèptid

+

ANTIFÚNGIC

Fluconazol

Candina

Amikacina

Ceftazidima

Cefepima

+

Anti-CGP resistents

Tigeciclina

+

ANTIFÚNGIC

Fluconazol

Candina

D +25: Cultiu ferida MARSA

LINEZOLID 600 mg/12h

DIA +25

Inici teràpia VAC (D+25)

Hepatopatia (D+27)

**LINEZOLID 600 mg/12h
+ CEFTRIAXONA 1g/24h**

DIA +41

D +46: Empitjorament Hb i
leucòcits

Colecistitis (empíric)

**TIGECICLINA 50 mg/12 h
(100 mg inicials)
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

DIA +46

Objectius

- Netejar la ferida (quirúrgica, traumàtica, úlcera vascular),
- Protegir-la de la contaminació externa ,
- Estimular la cicatrització.

Material

- Apòsit d'esponja de poliuretà o d'alcohol polivinílic,
- Bomba de buit que aplica una pressió negativa tòpica (-50mm Hg fins -200mm Hg),
- Escuma de succió,
- Dipòsit de recollida de l'exsudat.

La **tècnica** per accelerar el tancament de la ferida és anar reduint paulatinament la mida de l'esponja.

Indicacions

- Ferides infectades, associades a fractures obertes, amb lesió important de parts toves i cròniques.
- Ferida quirúrgica que generi una gran quantitat de líquid serós o de difícil tancament, per tal d'evitar un empelt.
- Úlceres complexes i d'evolució tòrpida amb mala resposta a tractaments anteriors.
- Abdomen obert.

Eritema palmar

LINEZOLID 600 mg/12h

DIA +25

Inici teràpia VAC (D+25)

- Transaminases: ASAT: **184.2 UI/L** (3-37.2)
Hepatopatia

D + 27 ALAT: **274.8 UI/L** (1.2-40.8)

LINEZOLID 600 mg/12h

GGT: **1097.4 UI/L** (7.8-61.2)

DIA +41

+ CEFTRIAXONA 1g/24h

D +46: Emptorament de
leucòcits

Sospita d'**hepatopatia** d'origen farmacològic

Colecistitis (empíric)

- Transaminases: ASAT: **10.2 UI/L** (3-37.2)

D + 40 ALAT: **50.8 UI/L** (1.2-40.8)

(100mg inicials) GGT: **155 UI/L** (7.8-61.2)

DIA +46

+ CEFTRIAXONA 1 g/24h

HEPATOPATIA

VIRUS

VHA

Paracetamol

VHB

VHC
Halotà

VHD

Isoniazida

VHE

VHS 1, 2
Rifampicina

VH-6

VVZ
AINEs

VER
Sulfonamides

CMV

Flutamida

Valproat sòdic

Carbamazepina

FÀRMACS

Fenitoina

Isofluorà

Tetraciclina

Alopurinol

Ketoconazol

IMAOs

Disulfiram

Metildopa

Amiodarona

ALTRES CAUSES

Malaltia de Wilson

Antidepressius

Amanita phalloides

tricíclics

Hepatitis autoimmune

Síndrome de Budd-Chiari

Sals d'or

Terbinafina

Nevirapina

LINEZOLID 600 mg/12h

DIA +25

Inici teràpia VAC (D+25)

Hepatopatia (D+27)

**LINEZOLID 600 mg/12h
+ CEFTRIAXONA 1g/24h**

DIA +41

Colecistitis (empíric)

Drenatge via biliar (pig-tail)

COLECISTITIS

Inflamació de la paret de la vesícula biliar.

MICROORGANISMES IMPLICATS

Enterobacteries
(**Klebsiella**)

P. Aeruginosa

Salmonella

Enterococcus

Campylobacter

Streptococcus

Ascaris

Anaerobis

Clonorchis

TRACTAMENT

Es pot suspendre el tractament ATB als 5-7 dies si:

- el drenatge de la via biliar és efectiu
- es practica una colecistectomia.

TRACTAMENT COLECISTITIS

Tipus colecistitis	Tractament	Observacions
Aguda simple o litiàsica	Amox/clav 2-02 g/8h, cefotaxima 1-2g/8h o ertapenem 1g/24h	AB si no millora 12 h post tt simptomàtic o criteris de sepsis
Enfisematosa, gangrenosa, colangitis o criteris de sepsis greu	Cefotaxima 1-2 g/8h + metronidazol 500mg/12h, ertapenem 1g/24h, Pipertazo 4-0.5 g/6-8h o tigecilina 50 mg/12h (100)	
Alitiàsica	Carbapenem + glucopèptid (± fluconazol)	Segons ATB previs
Secundària a endoscòpia de la via biliar	B-lactàmics S a P.aeruginosa o Ciprofloxacino	

LINEZOLID 600 mg/12h

DIA +25

Inici teràpia VAC (D+25)

Hepatopatia (D+27)

**LINEZOLID 600 mg/12h
+ CEFTRIAXONA 1g/24h**

DIA +41

D +46: Empitjorament:
Hb (8.3 g/dL) i
leucòcits ($1.5 \cdot 10^9/L$)

Colecistitis (empíric)

Drenatge via biliar (pig-tail)

**TIGECICLINA 50 mg/12 h
(100 mg inicial)
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

DIA +46

**TIGECICLINA 50 mg/12 h
(100 mg inicial)
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

D +46

D +48: Reacció urticariforme

MARSA a malla

**DAPTOMICINA 4 mg/kg cada 48 h
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

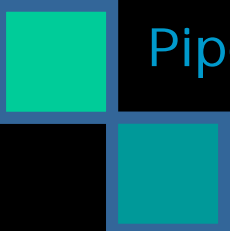
D +48

D +49: Cultiu biliar **P.aeruginosa**
K.pneumonia BLEE

Pseudomonas aeruginosa

SENSIBLES

Aminoglucòsids, Cefalosporines 3^a, Meropenem/Imipenem, Piperacilina/tazobactam, FQ, Colimicina.

Estudis observacionals han demostrat que els focus d'infecció que amb més freqüència s'associen a infecció greu per *P.aeruginosa* són les d'origen **biliar** i pancreàtic (inclòs els que requereixen **drenatge biliar**), **urinari**, pulmonar i de parts toves.

**TIGECICLINA 50 mg/12 h
(100 mg inicial)
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

D +46

D +48: Reacció urticariforme

MARSA a malla

**DAPTOMICINA 4 mg/kg cada 48 h
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

D +48

D +49: Cultiu biliar *P.aeruginosa*
K.pneumonia BLEE

Klebsiella pneumoniae BLEE

Als pacients amb factors de risc d'infecció per enterobacteries blee (llarga estada hospitalària, IR, obstrucció biliar, procediments quirúrgics) es recomana tractament amb carbapenems.

RESISTENTS

Cefalosporinas

Amox/clav

Piper/tazo

Aztreonam

SENSIBLES

Chest 1999; 115:462-74

Rec Esp Qui 2009; 22(3):151-172

Carbapenems

Tigeciclina

Per evitar resistències a Pseudomonas es recomana diversificar el tractament empíric amb famílies amb mecanismes d'acció i resistència diferents (tigeciclina)

Clin Infect Dis 2005; 41:354-66

Int J Infec Dis 2007; 11 (Supl.1):1-6

**TIGECICLINA 50 mg/12 h
(100 mg inicials)
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

DIA +46

D +48: Reacció urticariforme

MARSA a malla

**DAPTOMICINA 4 mg/kg cada 48 h
+ CEFTRIAXONA 1 g/24h**

D +48

D +53: retirada malla i
stop drenatge

D +49: Cultiu biliar *P.aeruginosa*
K.pneumonia BLEE

MEROPENEM 500 mg/12h

D +53

**MEROPENEM 500 mg/12h
+ FLUCONAZOL 100 mg/24h**

D +54

D +56: cultiu líquid biliar
P.aeruginosa
(R mero i S piper)

Profilaxis

HC: K. pneumoniae Blee
(S carbapenems i pipertazo)

**PIPERACILINA/TAZOBACTAM 4 g/12h
+ FLUCONAZOL 100 mg/24h**

D +56

20 dies de tractament
profilàctic

PIPERACILINA/TAZOBACTAM 4 g/12h

D +74

PROFILAXIS ANTIFÚNGICA

Està indicada degut a la capacitat patogènica i la condició de fong oportunista de *Candida spp.* S'ha observat colonització en el 72% dels pacients quirúrgics.

Factors de risc

- Tractament antibiòtic perllongat.
- Colonització prèvia per *Candida spp.*
- NPT.
- CVC.
- Cirurgia abdominal.
- Infecció intrabdominal nosocomial de difícil control.
- IR.
- Càncer

**MEROPENEM 500 mg/12h
+ FLUCONAZOL 100 mg/24h**

D +54

D +56 : cultiu líquid biliar
P.aeruginosa
(R mero i S piper)

Profilaxis

Bacterièmia K. pneumoniae Blee
(S carbapenems i pipertazo)

**PIPERACILINA/TAZOBACTAM 4 g/12h
+ FLUCONAZOL 100 mg/24h**

D +56

20 dies de tractament
profilàctic

PIPERACILINA/TAZOBACTAM 4 g/12h

D +74

D +78 cultius
K.pneumoniae (R)
P.aeruginosa (I)

MEROPENEM 500 mg/12h

D +78

Pauta intermitent (aparició de pics febrils)

**MEROPENEM 500 mg/12h
+ CIPROFLOXACINO 500 mg/24h**

D +106

Urinocultiu:

- P.aeruginosa
- Enterobacter aerogenes
- Morganella morganii

} S ciprofloxacino

STOP teràpia VAC
Cures amb Linitul®

D +124

STOP tractament ANTIBIÒTIC

Exitus

La mortalitat dels pacients amb infecció intraabdominal és del 23%. El fracàs és multifactorial i es relaciona amb l'increment de resistències bacterianes, tractament empíric inadequat, comorbiditat dels pacients i mal control del focus d'infecció.

Surg Infect 2004;5:365-73

S'ha observat un increment de la mortalitat en pacients amb bacterièmia amb focus abdominal, on creixen BGN resistents al tractament empíric.

Antimicrob Agents Chemother 2005;49:760-6

Moltes gràcies